

«Στα χνάρια του κυπριακού μύθου: τα *Κύπρια έπη* και η μυθική παράδοση
Ελλάδας και Ανατολής»

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η διατριβή εξετάζει το χαμένο αρχαϊκό έπος του τρωικού κύκλου που είναι γνωστό με το όνομα *Κύπρια*, εστιάζοντας στο ρόλο αυτού του έργου όσον αφορά την επαφή της ελληνικής μυθικής παράδοσης με την Ανατολή. Η δεσπόζουσα θεωρία για την προέλευση των *Κυπρίων επών* από την Κύπρο – πολιτισμικό συγκείμενο που διακρίνεται για την έντονη αλληλεπίδραση του ελληνικού στοιχείου με διάφορους πολιτισμούς της Ανατολικής Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής– έρχεται να προσφέρει μια ισχυρή λογική και ιστορική βάση για την ανάλυση των ανατολικών επιρροών του επικού αυτού ποιήματος. Με τη σειρά της, η ανάλυση αυτή θα βοηθήσει στην προσπέλαση των σύνθετων μυθολογικών πλεγμάτων που συνέχουν τις παραδόσεις του αρχαίου κόσμου. Μέσα από τη συγκριτική εξέταση ορισμένων χαρακτηριστικών στοιχείων της διήγησης των *Κυπρίων* (όπως η Διός βουλή του απ. 1, η θυσία της Ιφιγένειας στην Αυλίδα, οι μεταμορφώσεις και η οικογένεια της Νεμέσεως, ο στολισμός της Αφροδίτης κ.ά.) και των μυθολογικών τους παραλλήλων στην ελληνική, αιγυπτιακή, εβραϊκή, χεττιτική, μεσοποταμιακή και ινδική παράδοση θα επιχειρηθεί η ανάδειξη της σημασίας αυτού του έπους αφ' ενός ως διαύλου για τη μετάδοση ανατολικών μυθολογικών διηγήσεων στον ελληνικό κόσμο και αφ' ετέρου ως πιθανής πηγής για τη διερεύνηση της υπόθεσης μιας τοπικής, κυπριακής επικής παράδοσης. Η πιθανότητα της σύνδεσης των *Κυπρίων* με την επική παράδοση της Κύπρου θα μπορούσε πράγματι να δικαιολογήσει, τουλάχιστον εν μέρει, τη φαινομενική απόσταση που διακρίνει αυτό το έπος από τον ιδεαλιστικό κόσμο του Ομήρου· παρά την εμφανώς ομηρο-κεντρική σύνθεση και προσέγγισή τους, τα *Κύπρια* φαίνεται πως περιείχαν μια σειρά διηγήσεων με έντονα αντι-ηρωικό χαρακτήρα, όπως η προσποιητή μανία του Οδυσσέα προκειμένου να αποφύγει τη συμμετοχή του στον πόλεμο της Τροίας, η μεταμφίεση του Αχιλλέα σε κορίτσι και η καταφυγή του στην αυλή του Λυκομήδη στη Σκύρο για τον ίδιο σκοπό, η παρ' ολίγον θυσία της Ιφιγένειας από τον Αγαμέμνονα και η δολοφονία του Παλαμήδη από τους συντρόφους του.

Χριστόδουλος Απέργης

capergis@phil.uoa.gr

https://en-uoa-gr.academia.edu/Christodoulos_Apergis

Christodoulos Apergis,
University of Athens

capergis@phil.uoa.gr
https://en-uoa-gr.academia.edu/Christodoulos_Apergis

Tracing the Graeco-Cypriot Myth: *The Cypria* and the Mythological Tradition of Greece and the Near East

ABSTRACT

This dissertation focuses on the lost archaic epic known as *the Cypria*, discussing its importance in the study of Near Eastern influences on early Greek epic poetry. Through the comparative analysis of some characteristic narratives of *the Cypria* (such as the plan of Zeus to alleviate the overpopulated Earth through the Trojan War; the near sacrifice of Iphigenia at Aulis; the magical transformations of Nemesis and the conception of Helen; the dressing scenes of Aphrodite etc) and their mythological parallels in Greek, Mesopotamian, Hittite, Sanskrit, and Biblical literature, I shall attempt to demonstrate how this epic poem has served as a channel for the transmission of Near Eastern mythological motifs in the Greek epic cosmos. As the study suggests, the dominant hypothesis that the *Cypria* shall be attributed to a poet from Cyprus can not only substantiate the poem's notable eastern influences, but also explain the apparent ideological distance that seems to separate it from the heroic world of Homer, as evidenced by a number of anti-heroic narratives in this epic, such as the feigned madness of Odysseus to avoid taking part to the Trojan expedition, the transvestitism of Achilles on the island of Skyros for the same purpose, the sacrifice of Iphigenia by her father at Aulis, and the violent murder of Palamedes by his comrades.